

Kulturdepartementet

Postboks 8030 Dep

0030 Oslo

Vår ref.: 14/45

12.9.2014

Høringsuttalelse fra Norges museumsforbund på forslag til endringer i åndsverksloven – avtalelisens og gjennomføring av EUs hitteverksdirektiv

Norges museumsforbund er ikke oppført på høringslisten på forslaget til endring av åndsverksloven, men vi tillater oss å komme med en høringsuttalelse da vi mener forslaget også vil ha betydning for museene.

Norges museumsforbund er glad for at Kulturdepartementet har startet et arbeid med revisjon av åndsverksloven for å tilpasse den til de materielle endringer som følge av den teknologiske utviklingen. Denne bidrar til at det oppstår nye bruksmåter for opphavsrettslig beskyttet materiale og behov for å kunne klarere rettighetene til slik bruk. Vi er positive til hovedsiktemålet med endringsforslaget, og er enig i at forslaget vil øke muligheten for klarering/bruk av opphavsrettsbeskyttet materiale. Videre støtter vi departementets vurdering om at det er viktig at gjennomføringen av de foreslåtte endringer ikke forsinkes av andre problemstillinger på området. Det er imidlertid svært positivt at departementet har startet arbeidet med en helhetlig gjennomgang av loven med sikte på at det skal resultere i en helt ny åndsverkslov.

Norges museumsforbund støtter departementets forslag om innføring av en generell avtalelisensbestemmelse i åndsverksloven som gjør det mulig å klarere rettigheter på en enkel måte i tilfeller der individuell klarering vil være upraktisk eller umulig. Dette vil bidra til å gjøre avtalelisensordningen mer fleksibel og tilpasningsdyktig overfor nye behov. Vi er glad for at opphavsrettslig beskyttet materiale i et museums samling nevnes blant eksemplene. Muligheten for å klarere alle rettigheter til en bestemt bruk innenfor et område vil gjøre det enklere for museene å gjøre kulturarven tilgjengelig digitalt slik Digitaliseringsmeldingen har som mål. Det er viktig å få på plass gode avtaler for museene og deres materiale som også inkluderer ukjent materiale. Museene har blant annet mye fotografisk materiale i

samlingene med ukjent proveniens. Dette er en viktig del av kulturarven og bør gjøres tilgjengelig for publikum.

Museene har en sentral rolle i å bevare, tilgjengeliggjøre og formidle kulturarv. I likhet med bibliotek, arkiv er de i gang med å digitalisere sine samlinger for å bevare og spre kulturarven gjennom DigitaltMuseum, Europeana og andre kanaler. Derfor er det viktig at det blir mulig for museene også å løse sitt formidlingsoppdrag på en enkel måte gjennom å gjøre kultursvmateriale digitalt tilgjengelig for fellesskapet. I dag har museene blant annet store mengder fotografisk materiale som ikke kan formidles fordi det ikke er mulig å avklare rettigheter og vederlagsordninger. Museumsforbundet vil understreke at vi mener at museenes formidlingsoppdrag er underspilt i høringsdokumentet, og at dette perspektivet må tas tydeligere med i det videre arbeidet.

Vi støtter forslaget om å forenkle digital tilgjengeliggjøring ved en endring i åndsverkslovens § 16a slik at også offentliggjorte kunstverk og fotografiske verk er omfattet av ordningen. I dag bidrar ofte kravet om at et verk skal være «utgitt» til at formidlingen av kunstverk til allmennheten begrenses.

I forslaget omtales kunstverk og fotografiske verk spesifikt, og det er bra at det foreslås å etablere ordninger som gjør det enklere for museene å tilgjengeliggjøre disse kategoriene. Museumsforbundet vil imidlertid understreke av svært mye av det fotografiske materialet museene har i sine samlinger ikke kan karakteriseres som fotografiske verk. Vi ber derfor om at det rene fotografiske materialet ikke utelates i det videre arbeidet med forslaget til endring av åndsverksloven.

Det ser ikke ut til at man har tenkt på videre bruk av fotografisk materiale i samlingene. Vi ber om at dette også tas med i arbeidet med å slutføre forslaget til endring av åndsverksloven.

Med vennlig hilsen

Ivar Gunnar Braaten
styreleder

Liv Ramskjær
generalsekretær